

Pélé Yoets

Emèt - La vérité - Aleph

שפת אמת תכון לעד (משלי יב יט) ומצלת ממיתה, כידוע מאמר הש"ס (סנהדרין צז, א) בההוא אתר דשמה קשטא, שלא היו מדברים שקר ולא מית אנש בלא זמנה. ואמרו רבותינו ז"ל (שם צב א), שהמשנה דבורו חשוב כעובד עבודה זרה, דכתיב (בראשית כז יב) והייתי בעיניו כמתעתע. וה' אלקים אמת, חותמו אמת (שבת נה א) ותורתו אמת, ושארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית (צפניה ג יג). ויש רבים מעמי הארץ אשר למדו לשונם דבר שקר ונעשה להם כהתר גמור, עד שיש שמשקרים בספורים של הבל בלי שום תועלת עליהם הכתוב אומר (ישעיה ה יח) הוי משכי העון בחבלי השוא. וכשהוא כדי להשיג תועלת, כגון במדה ובמשקל וכדומה, אזי לא בשם שקר יקרא, אלא בשם חריצות וחריפות והשתדלות, ואומרים שמי שאינו משקר בזמן הזה לא יוכל להרויח. ושקר ענו, שהרי אמרו רבותינו ז"ל במדרש משלי (מדרש תהלים ז יא ועי' ילקוט שמעוני שמות רמז נו ותהלים רמז תרל"ח) כשנכנס נח לתבה בא גם כן שקרא לכנס. אמר לו, צא ובקש לך בת זוג, שכל הבאים אל התבה זכר ונקבה באו. הלך ובקש ומצא את פחתא. אמר לה רצונך שתנשאי עמי, אמרה לו מה תתן לי, השיב לה, כל מה שארויח אתן לך. ומשם ואילך כל מאי דמרוח שקרא, פחתא נקט לה. ואם היצר הרע החליק אליו בעיניו ומראה לו שמרויח הרבה על ידי השקר, סוף סוף בלי ספק שחסר יבואנו, ככתוב בדברי קבלה (ירמיה יז יא) עושה עשר ולא במשפט בחצי ימו יעזבנו. ובאחריתו יהיה נבל או יהיה עשר שמור לבעליו לרעתו בעולם

Voyons plus clair

Une mise en perspective des grandes thématiques de l'actualité à la lueur de l'érudition juive véritable.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

הזה ובעולם הבא. וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים:
ורעת השקר היא רעה בעיני אלהים ואדם, כי מן שהוא שקרן
הוא נבזה ונמאס, וגנאי הדבר לעין כל עד שאפלו באמות
העולם יש שנזהרים מאד לאמת דבריהם ושלא לדבר שקר.
והמדברים שקר במשא ומתן שעושים עם גויים, גורמים חלול
ה', שאומרים הגוים ידוע הדבר שיהודי שקרן, כזבן, עולן, וכהנה
רעות מדברים עליהם ונותנים מום בקדשים. וידוע חמר אסור
חלול ה', וכמה אסורים נגזרים מן השקר לפי הענין כאשר
יראה הרואה. וכך ענשו של בדאי, שאפלו אומר אמת אין
שומעין לו:

והאמת יסוד בנין. וידוע מה שספרו במדרש (אוצר המדרשים,
עמ' 2299), שאחד היה רשע גמור, ועל ידי שקבל על עצמו
שלא לדבר שקר חזר בתשובה. שאם היה הולך לדבר עברה,
היה חושב: אם ישאלוני מה אשיב, אם אמר אמת אבוש ואכלם,
ואם אמר שקר הרי אעבר על מה שקבלתי. ובזה נמנע ולא
הלך בעצת רשעים, ובדרך חטאים לא עמד. ולפי גדל מעלת
האמת ורב גנות השקר והרעות הנמשכות ממנו ראוי לאדם
להתחזק לחנך את בניו במדת האמת, וממנו יראו שמקפיד על
דבר אמת וכן יעשו, ויעמד על המשמר עליהם שלא ימצא
בפיהם לשון תרמית, ואם יעשו דבר שלא כהגן, יעשה שידו על
האמת. ובכן ימחל להם באותו פעם ולא יכם, רק יזרזם שלא
יוסיפו לעשות, ואם ידברו שקר יוסיף להכותם מכה רבה על
השקר. ויגדל בעיניהם עון השקר באפן שיחרדו בנים ויזהרו
מאד, עד שיעשה להם טבע שלא לדבר שקר:

ומכלל מדת האמת לאמת את דבריו הן צדק ולא צדק, כי
מלבד האסור שבו, גנאי הדבר לחזר מדבורו. ואמרו (ב"מ מד
א) מי שפרע מדור המבול ומדור הפלגה, הוא עתיד לפרע ממי
שאינו עומד בדבורו. לכן יחשב מאד קדם שיוציא דבור מפיו אם
יוכל לקימו, ואם הוציא דבר מפיו, מוצא שפתיו ישמר (דברים כג
כד) כאלו נשבע שבועה:

ומאחר שתורתנו הקדושה היא תורת אמת, מה מאד צריך לזהר

Une mise en perspective des grandes thématiques de l'actualité à la lueur de l'érudition juive véritable.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

להגות בה באמת ולהיות מודה על האמת ולקבל האמת ממי
שאמרו אפילו קטן שבקטנים. וכבר אמרו מודים דרבנן הינו
שבחיהו. ולא לפנות דרך כזבים במשאות שוא ומדוחים, רק
האמת יורה דרכו. זוהי דרך ישרה לכל ישר הולך, ובזה ימצא חן
ושכל טוב בעיני אלקים ואדם. ונכתב עוד בזה לקמן בערך
"הודאה" ובערך "שקר" וכדומה, כי כן דרכנו להיות חוזר:

Voyons plus clair

Une mise en perspective des grandes thématiques de l'actualité à la lueur de l'érudition juive véritable.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions